

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap tartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr

Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak tőrfogatáért 4 krajczár. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár belföldi díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Vallás és társadalom.

Kézdi-Vásárhely, 1889. ápr. 3.

Minél közelebb ragadják a rohanó évek századot végéhez, annál jobban előtűnik minden irányban annak jellege. Egyetlen kor sem kapott nagyobb adományokat, mint ez; mégis mennyire megvan a maga fája sebei!

Mindenki előtt ismeretes a mi beteg társadalmunk; mindenki tudatával bír annak, hogy csak egy út: a vallás útja, vezet a fenyegető talányok megoldásához a modern élet utvesztőjében.

És épen ettől fordul el az újkor gyermeke. Keresi mindenütt a boldogságát, csak ott nem, a hol megtalálhatja.

A felsőbb osztály élvezetei gyönyörébe fuladva nem gondol vele; a középrend, felületes tanulmányaira hivatkozva, hitetlen; az alsó rétegek még hisznek, bár azok sem elég erősek hitökből vigaszt szerezni maguknak.

És mi lett ennek a szomorú következménye?

A tébolydák zárkái telvék az elérhetlen vágyak áldozataival; a mint az elbetegesedett állapotok következménye szaporodik, nő vele az öngyilkosságok száma. S míg a testet fenyegető betegségek ellen ezer számba fedezi fel mentő szereit a tudomány, a lélek bajai ellen nem bírnak gyógybalzsamot. A segélyre törekvő irányzatok számtalanok s eredményt mégsem tudnak felmutatni. A társadalom beteg, gyógyulást keres, de nem találja. Mi az oka? Ki a hibás?

Maga a társadalom.

Előtte áll az archimedesi pont, a vallás, melyen megállva, kiközköthet a mocsárba hívó útjából a korhadt szekeret, de a pontot nem ismeri fel, s ha mutatják: gunyakazajra a felelet.

Nincs siker. Nincs, mert a templomok kívül a társadalmi életben hidegen nézzük, mint hóditanak tért örültagyvelők fel-felcsillamló képzelet. Nem igyekeztünk, hol a részletezésre alkalmasabb tér van, társadalmi uton is felmutatni az igazságot. Az ellenség pedig e téren működik, s mi átengedjük ezt neki. A materialismus ponyvairodalma betérkőzik minden hova s ügyes szofizmával megmérgezi a gyöngye lelket. Nincs oly nagy irodalmunk, mely merész kézzel fel tudja venni a fegy-

vert. Legjobb erőinket, kik segíthetnének, elfoglalja az ezeráru adminisztráció; a többség a megélhetés gondjaival küzd.

S csoda-e, ha a ki látja ez ügyes támadásokat, bámulja merész szofizmáit, — utána zúgja a pereat-ot? Csoda-e, ha a társadalom annyi térein csalódással találkozva, onnan is, hol csakugyan feltalálná ideálját, hidegen, megvetéssel fordul el? Nem mutatjuk meg neki, mily dicső az, mit megvet, s csodálkozunk skeptizmusán.

Az a kérdés, hogy hol van a segítség? Ott van az iskolában, mely legyen szűkebb-lúság, feltékenység nélkül a szeretet vallásának, az idővesség tudományának temploma; hangozzék ott az ige a maga megérdemelt szentségében. A közéletben az irodalom, felolvasások, népkönyvtárak által igyekezzünk közérdeklődés tárgyává tenni azon eszméket, mik az égből jöttek, s meggyőzően a világot, új életet lehettek a földre. . . . Ott van a segítség a társadalom minden kérdésében, a tudás és hit fogalmában, az élet ezer nyilvánulásaiban, hol mindenütt feltűntetendő a társadalmat meggyógyító erő, az ellentétet kiegyenlítője, az ember jellege: a szeretet. Itt van, a mit kerestek, itt van az idő.

A társadalmi kérdések legégetőbbike a vallás uralmának kérdése. Ennek alapján lehet a XX. század nagy, mert a jelen stadiumban a mit egyik oldalról nyert a század, a másikban elvesztette. A tudomány eddig nem ismert nívaura emelkedett, de ezzel szemben hanyatlott a vallásos élet, mely annyi időn át őrizte az erkölcsi közvéleményt.

A vallás kellő magaslatra helyezése tudja csak visszaadni a társadalomnak egészségét. Ugy lesz az emberiség fejlettsége teljes, ha a tudománytal karöltve halad a vallás is, mert vesztve van azon élet, melyet a pusztaság és nem az istenség szelleme vezet.

Ez irányban a társadalom minden individuuma hivatva van hatni, mert csak így remélhető a dolog jobbrafordulása. Akkor szárnnyal olt újra a költészet, szent lángjától hevül az ifjúság, s lesz az öngyilkosságok száma. Szóval, meggyógyul a keresztény társadalom, mely ma az ész uralmától megsebezve, a könnyelmű, tudákos néptől kidobva, elhagyatva él.

A társadalomnak vallást, a vallásnak tisztasívet!

Változások a kormányban. A „Nemzet” azon hírekről, melyek a kormány körében történő további változásokról szólnak, a következőket írja szombati kelettel:

Konstatáljuk, hogy Szögyény László külügy-miniszeri osztaályfőnök mai budapesti időzése kapcsolatban állt azon törekvésekkel, melyek a magyar közélet e kitűnő tagját már rég szereték volna a magyar kormányban tagjai közé megnyerni. Szögyény László — ha értesülésünk alaposa — nem volt abban a helyzetben, hogy a neki felajánlt tárczát elfogadhasa, s megmarad a külügyminiszteriumban, hol akkora szolgálatot tett eddig is a nagy államdekekeknek, melyek külügyi politikánkban érvényesülnek s melyek ezentul is igényelni fogják államférfiai tehetségeit. Gr. Szapáry Gyula kinevezését földmívelés-

ügyi miniszterré s Wekerle Sándor kinevezését pénzügyminiszterré általán legközelebb várhatóan jelzik. Az a kérdés, hogy Szilágyi Dezső lesz-e igazságügyminiszter, már szintén eldőlt igen rövid idő alatt; addig hadd tessék magának a különböző ellenzékiesség mindenféle keserű találgatásokban, jóslásokban, a jövőt illető gyanúsításokban, a mi minden esetre igen érdekes jelensége marad ezen időnek. Az államtitkárok kinevezéséről természetesen csak azután lehet szó, a mikor más miniszterek iránt megtörtént a végleges döntés. Irhatjuk is, hogy e tekintetben még egyáltalán nem történt kezdeményezés egy irányban sem. Hogy a Tisza-kormány s a szabadelvű párt, melynek uralma alatt ellenfelei már meghuzhatni vélték a halálharangot, nem meggyöngyülve, hanem megerősödve fog kiemelkedni a mostani helyzetből, azt csak a látni nem akaró párt-elfogultság tagadhatja, melyet végre is nehezebbé eshetik bevallani, hogy a legerősebb fegyverek, melyeket megragadt, csak arra voltak jók, hogy — önmagát sértse meg velük.

A képviselőház munkaprogramja. Az idei sorozás lehető korai megejtése érdekében nagyon kíváncsok, hogy a véderőről szóló törvényjavaslat, bár minden keresztülhajtás nélkül, minél előbb elintéztessék, mert különben a főrendiház nem lévén képes a törvényjavaslatot még a husvét szünetek előtt elintézni, a sorozás jelentékeny időre elhalasztatnék. A véderőről szóló törvényjavaslat elintézése után — mint a „Bud. Corr.” jelenti — minden esetre azonnal a honvédségről szóló törvényjavaslat, azután a magy. gácsországi és a magy. nyugoti vasut magyar vonalainak megváltásáról szóló, gyors elintézésre váró törvényjavaslatok, a kassa-oderbergi vasut elsőbbségi kötvényeinek konvertálásáról és a trieszti és fiumei szabad kikötők megszüntetési idejének meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatok kerülnek tárgyalás alá. Az 1889-ki költségvetés és az 1887-ki zárszámadásokon kívül még a ház elé terjesztett 30 törvényjavaslat vár elintézésre, ezek között több nemzetközi szerződés és ezen kívül oly fontos törvényjavaslatok, minők pl. a pénzügyi közigazgatás reformjáról, az örökjogról, a perrendtartási eljárásról, az utakról és vámokról, a bírák felelősségéről, a Tiszavölgy védelméről, a mezei rendőrségről és több helyierdeku vasutról szóló törvényjavaslatok stb.

Sorsjegy-törvény. Az Ausztriában életbelépett sorsjegy-törvény hasonló törvényt megalkotását teszi szükségessé Magyarországon is. A magyar kormány — a mint a „Bud. Corr.” értesül — legközelebb úgy erre, valamint a tiltott sorsjegyek és lottók hirdetésére és ajánlására vonatkozó törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni.

Országgyűlés.

A képviselőház március 23-án a véderő-törvényjavaslat tárgyalásában az 50-ik §-ig jutott. Több szakasznál vita fejlődött ki, mely azonban mindig a tárgyilagosság keretén belül maradt. A 34-ik §-nál Reviczky Károly a védkötelezettség alóli fölmentés kiterjesztéséről szóló javaslatokat nyújtott be, melyek mellett Thaly Kálmán, Madarász József és Beöthy Ákos érveltek, de a honvédelmi miniszter többszöri felszólalásban kifejtette, hogy e téren több engedményt tenni

már nem lehet. — A 38-ik §-nál Thaly Kálmán inézett kérdést a honvédelmi miniszterhez az iránt, hogy az ujonczosánál a honvédség nem szenved-e hátrányt. Fejérváry Géza báró megadta a kívánt felvilágosítást, röviden ismertette, minő lesz ezentúl az ujonczosási eljárás, s megígérte, hogy az erre vonatkozó utasítást a véderőbizottság legközelebbi ülésén bemutatja. Az ujonczok eskütételére tett nyilatkozata azonban újabb vitát provokált, melyben részt vettek Thaly Kálmán, Győry Elek és Münnich Aurél bizottsági előadó. — A 46-ik §-nál egy kis jogi vita támadt. Győry Elek ugyanis kifogásolta a hadköteles szökevényeknek s ezek hozzátartozóinak közigazgatási uton való megbírságolását, s azt a rendes bírói hatáskörbe áttétetni javasolta. A vitában a jobboldalról részt vettek: Körösy Sándor, Varasdy Károly, Matuska Péter és Gromon Dezső, kik a honvédelmi miniszterrel együtt kimutatták, miért kell a szöveg eredeti rendelkezését fentartani. Az ellenzék részéről Kun Miklós, Madarász József, Szederkényi Nándor és Thaly Kálmán védtek Győry álláspontját. — A 49-ik §-nál az öncsonkítók megbüntetése fölött folyt a vita, melyben részt vettek az előadón és a honvédelmi miniszteren kívül Matuska Péter, Győry Elek és Gullner Gyula. — Az 50-ik szakasznál Rossival István átgondolt beszédben arra kérte a honvédelmi minisztert, hogy a vadházasságok elkerülése végett a hadköteles kor előtt is lehetőleg adja meg a nősülési engedélyt az az iránt kérvényezőknek. — Az ülés végén Szentkirályi Albert interpellációt intézett a pénzügyminiszterhez a regále-megváltásra vonatkozó szabályrendelet tárgyában, mely szereinte nem egyezik meg a törvény intenczióival.

Márczius 30-án a véderőjavaslat részletes tárgyalásában az 54. §-tól a 62. §-ig haladt a Ház. Az 54-ik §-nál hosszasan beszélt Eötvös Károly, ki előbb megmagyarázta azt, a mit a fegyver-eldobásra vonatkozólag régebben mondott, majd Pongrácz gróffal polemizálva sok hadtörténeti anyagot sorolt fel, s az ellenzéken sokszor tetszést keltett, merész hangú szavait azzal zárta be, nehogy a behívandó tartalékosok politikai maguktartása miatt a seregben inzultáltassanak, mert annak aztán szomorú vége lesz. Perlaky Elek higgadt érvelésű, szépen előadott beszédben a §. mellett nyilatkozott, melyet nem vak bizalomból, hanem a politikai szükségesség szempontjából fogad el. Fejérváry miniszter felszólalása után egy e szakasz, valamint az 55. §. Bolgár, az 57-ik pedig Thaly módosítványa ellenében, ugyszintén az 56., 58., 59., 60. és 61. §-ok vita és változtatás nélkül mentek keresztül. A 62. §-nál újból hosszabb diszkusszió fejlődött ki. Itt Zay Adolf terjedelmes indoklás kíséretében határozati javaslatot adott be, mely szerint a kormány utasítatik, hogy a katonai büntető törvény és eljárás, valamint a katonai bírósági szervezetről és a jelen országgyűlés alatt terjedjen be törvényjavaslatot. Szóltak még e §-hoz Vesztér, módosítványt adva be, Matuska és Győry, s végül Szendrey és Hollak interpelláltak a regále-ügyben kiadott utasítás, illetőleg rendelet tárgyában.

SZEMLE.

Czankovnak Bulgáriában tartózkodó pártfelei irásban kérték fel vezérüket, hogy szakítson eddigi politikai magatartásával, jöjjön Bulgáriába s itt álljon a törvényes alapra támaszkodó ellenzék élére. Arra az esetre, ha Czankov e felhívásnak nem engedne, pártfelei kijelentik, hogy elszakadnak tőle.

Czankov most Belgrádban akar letelepedni. A múlt héten fogadták a miniszterek; hosszasan konferált a belügyi és külügyi miniszterrel és megbeszélte belgrádi letelepedésének modalitásait. Czankov belgrádi tartózkodásának és esetleges letelepedésének ott politikai fontosságot tulajdonítanak. Azt mondják, hogy a szerb radikálisokra ruszofi irányban befolyást gyakorol. A radikálisok egyébiránt most inkább belső konszolidálásra és a pénzügyi restaurációra törekednek, mint arra, hogy a külügyi politikában újabb komplikációkat teremtsenek. A regenség, kép pedig Risztics, tudvalevőleg ugyanily értelemben nyilatkozott minden politikai enunuciációjában.

Tüntetések voltak közelebből Belgrádban monarchiánk ellen. A Café Imperialban bécsi művészek léptek fel, de az előadást egy csapat tanuló két estén éktelen lármával megakadályozta. A tüntetőket sem a rendőrök, sem a csendőrök nem tudták lecsendesíteni. Sokan azt hiszik, hogy a tanulókat bizonyos oldalról biztatták a tüntetésre. A kormányt kellemetlenül érintette s azért a további tüntetések ellen erőlyes intézkedéseket tesz.

Takova gróf, vagyis Milán exkirály, múlt hó 30-án érkezett Konstantinápolyba. A pályaudvaron a szerb követ a személyzettel, a szultán főhadsegédei és a főszertartásmester fogadták a királyt, ki kíséretével együtt a várakozó udvari hirtőkön az Angletterre-szállodába hajtatott. Más nap a szultán ünnepélyesen fogadta az exkirályt. Feste Milán tiszteletére diszebed volt.

Párisból írják, hogy a kormány elhatározta, hogy Boulangert is bevonják a hazafias liga ügyébe s párthiveivel együtt üldözni fogják. Hogy mi birta a Tirard-Constans kormányt e lépés megtételére, az még nem vált nyilvánosan ismeretessé. Maga a törvényes eljárás megindításának ténye azonban többé nem szenved kétséget. Az „Eclair” azt írja, hogy a hazafias liga pörének letárgyalása után az államügyész azt fogja indítványozni, hogy halasszák el az ügyet addig, a míg a vizsgálat adatai teljesebbé válnak. Másnap aztán benyújtják a kérvényt a képviselőházhoz, kérve az engedélyt Boulanger és párthivei üldözésének megengedésére. Valószínű, hogy a képviselőház rögtön elintézi az ügyet s Boulangert aztán mindjárt elfogják.

Az orosz terjeszkedés veszélyei hazánkra.

E czim alatt Vámbéry Armin, kitűnő orientalista, közelebből felvilágosított tartott Kassán. A nagy hírű tudós, a Kelet legalaposabb ismerője, érdekesen fejtegeti a nagy orosz birodalom viszonyait, az orosz törekvéseket s végül rámutat azon eszközökre, melyekkel a moszkovitizmus folytonos terjeszkedését ellensúlyozhatjuk és megakadályozhatjuk. A nagyérdékű fejtegetést így végzi:

Hátra van még az a kérdés, vajjon igazán függ-e Damokles kardjaként politikai és nemzeti létünk feje fölött a csárók birodalma és vajjon lehet-e még ellene valóban sikerrel védekeznünk? Mindakét kérdésre határozott „igen”-nel felelhetünk. Hogy a kérdés első részére így válaszolhatunk, az a kifejtett tényállásból világlik ki; második részét, tudniillik a védekezést illetőleg, minden előtt ki kell emelnünk, hogy védekezésünk sikere egyrészt a többi Európával való érdeklődésünkön, másrészt nemzeti erőnk helyes alkalmazásán és műveltségén, meg gazdasági törekvéseink kitartásán és szívósságán áll. A mi államunknak meg az egyforma veszélyben forgó déli és nyugati szomszédjainak szövetekezési viszonyait illetőleg elismerem ugyanezeknek nagy fontosságát, azonban nem fedezhetem fel ezekben azt a szilárd megbízhatóságot, a melyet a politikuskok ott feltételeznek. Azon családok képeiben, a melyeket a diplomáciai viszonyok ámitó varázstükre mutat, nem valami nagyon bízhatni. Nemzeti külön érdekéktől indított szomszédunk keze nem nyújt mindig megbízható támaszt a veszély idején, és ha van valami, a mire fenyegetett nemzetek jövőjüket alapítani és építeni akarják, akkor az egyedül saját nemzeti akaratauk és saját nemzeti erejük. Mit tehetünk mi az északi óriás ellen? A homokszem az égbe nyúló kőszállal szemben? Sokat, végtelen sokat, ez az én feleletem. Mert a nélkül, hogy multunk hősi csodatetteire akarnék mutatni, bátran kockáztathatom azt az állítást, hogy ma már nem lehet nemzeteket úgy eltörölni, mint valami krétarajzot a fekete táblán és pedig annál kevésbé, ha valamely nemzet régi és dicső történelmi multjának alapján megvetve lábát, rendelkezik a jövőjéhez szükséges ősi nemzeti erővel és lelkesül önfentartási vágyában. A nemzeti létért vívott nagy harcban mai nap csak a szellemi és anyagi fejlettség dőnhet. Ez a küzdőter, a melyen az egymással vetélkedő nemzetek sürögnek-forognak, és minél inkább megközelítjük szellemi törekvéseinkben, politikai és társadalmi intézményeinkben a XIX. század uralkodó eszméit, annál biztosabban kerüljük el az északi óriás lesújtó és megsemmisítő karját. Ha ezt az elvitázhatatlan tényt tartjuk szemünk előtt, minden hazafias kedélynek szükségképpen mély fájdalmat okoz, hogy

a nyugattal való egyenlővé válásban még mindig azon a ponton vagyunk, a hol hazánk földrajzi határai vannak, tudniillik az Ázsia és Európa közt levő határon. Ez nem a mi saját hibánk, mert először is századokon át kellett őrt állanunk az európai világ kapuinál; míg a szerencsésebb nemzetek benn a várbán a mivelődés meg a felvilágosodás pályáján előre haladhattak. Másodszor ennek következtében nagyon is későn ébredtünk fel és most még csak szemünket dörzsöljük, holott szomszédjaink tisztá, nyugodt tekintettel megelőzték a népek pályáját. Az utolsó évtizedekben nálunk Magyarországon a haladás területén sok, végtelen sok történt, azonban, fájdalom, még mindig szomorú multunk bajaiban sinlődnünk, társadalmunk némileg még mindig a középkorban gyökeredzik és ennek folytán nélküli a polgári osztály biztos és szilárd alapját, a melyen egyedül alapulhat a kereskedelem és az ipar, a jövő legbiztosabb támaszai. Nemesség és porság, fej és láb még nem képez magában testet. Kormányok ugyan adhatnak lendítést és biztatást, de az igazi tetterő és a komoly akarat csak a nép sajátága lehet.

Karöltve a szellemi kifejlődéssel kell, úgy hiszem, szabadelvű intézményeinknek is haladniuk. Szabadság, egészséges szabadság a legszilárdabb kötelék, a mely különböző eredetű népeket egy politikai nemzetté egyesíthet, mert valamint a svájci olaszoknak, francziáknak és németeknek még soha sem jutott eszükbe, hogy egymástól való elszakadást kívánva, kacsintgassanak szabadság lakta bérceikről a szomszéd Francziországra, Németországra és Oroszországra, ép olyan kevéssé fognak ruthének, szlávok, tótok, horvátok, szerbek stb. Oroszországért epedni, ha Szent István koronájának országában a műveltség és szabadság napja szórja rájuk sugaras áldását. Reméljük, hogy a közel levő jövőben a boldogság osztályosai leszünk, és akkor nem kell észak rémes árnyaitól rettegnünk.

Elnöki megnyitó.

(A kézdívárshelyi kereskedő-íffak társulatának 1889. márczius 31-én tartott közgyűlésén elmondotta Fejér Antal elnök.)

T. Közgyűlés! Szeretett pályatársak!

Egy éve lesz ma holnap annak, hogy társulatunk megerősített alapszabályai értelmében újra alakult. Hogy ez év társulatunk fejlődésére, céljai megvalósítására mennyiben volt gyümölcsöző, Önök mindnyájan ismerik és tudják. Nekem, mint a társulat ez idő szerinti elnökének, jutott ama kiváló szerencse, hogy egy új év küszöbén Önöket egyen-egyen szívóbb üdvözlőve, röviden rámutassak azon irányra, melyet társulatunk felvirágoztatása szempontjából helyesnek és célravezetőnek találtam.

Kis társulatunk ha nem képvisel is nagy horderejű sorságra szóló munkásságot, de lényegileg azon magaslaton áll, melyre e társulat minden tagja büszke lehet, melyet egyetértés, szeretet, kölcsönös bizalom jellemez. Nézetem szerint pedig ezek azon erkölcsi támpontok, melyeken egy egyesület nemcsak biztos támpontot talál, hanem föl is virágozhatik. Visszatekintve a multa, örömmel telik meg kebelem, mert látom azt, hogy minden téren a haladás zászlója lobog s a sok között a miénket is fölhalálhatjuk. Rövid még társulatunk pályafutása, de azért munkássága eredményben bárkire nézve is megnyugtató lehet; mert ha meggondoljuk azt, hogy ily kis városban, a hol már a nélkül is a humanizmusnak annyi oltár van emelve, anyagi dolgokban segédkezet nyerni mily nehéz, szinte csodálkozhatunk a bölcs Gondviselésnek ama kiváló kegyén, hogy kis társulatunkat mind anyagilag, mind szellemileg a kívánt cél felé nem remél sikerrel eljuttatta.

Midőn ezért elsőbbsen is a jóságos Istennek hálát rebugunk, nem tehetem, hogy Önöknek, kik a kezdet nehézségeivel oly kitartóan megküzdöttek, leghálásabb köszönetemet és elismerésemet ne nyilvánítsam. Jól eső örömmel konstátálhatom, hogy a mily szeretettel csüngtek a társulat tagjai az egylet felvirágzásán, épen oly meleg támogatásban és szeretetben részesítettünk mindazok részéről, kik a magyar kereskedelmet megfelelő méltánylásban részesíteni kellő miveltéssel bírtak. E szíves támogatásért nem szűnünk meg hálaadások lenni, és a mivelt közönség támogatását, pártfogását jövőre is legfőbb törekvésünk leendő kiérdemelni. Jelszavunk leendő mindenkor, hogy miveljük magunkat s emeljük azon nívaura a magyar kereskedelmet, melyet a nyugoti államok már rég elértek s mely biztosíték lehet önfentartásunknak s magyar hazánk felvirágzásának.

Midőn a kézdivásárhelyi „Kereskedő-íffak társulatának” mai közgyűlését tisztemből kifolyólag összehívtam, alkalmat és tért nyitok ismét arra, hogy szeretve tisztelt pályatársaim társulatunk multja és jövője fölött alkotmányos szabadsággal eszmét cseréljenek, bírálatot mondjanak és határozzanak. A társulati élet az, mely alkalmat nyújt a hivatászerű tehetség célirányos fejlesztésére, emberi vágyaink, akaratunk és erőnk megmértetésére. Jól tudjuk azt, hogy a mily különbözők az egyes tagok egyénileg, épen oly különbözők a képességek, erők és ismeretek. Azért van a társulat, hogy a gyengét támogassa az erős, a képzett nyújtson szellemi kincseiből a képzetlenek; az akarat, a vágy hasonlók társaságában mindig megtalálja ama pontot, mely őt kielégítse s meg hozza számára ama kellemes tüdülést, melyre lelki és testi fárasztó munkánk után édes mindnyájunknak oly nagy szüksége van.

Önök vannak hivatva, kedves pályatársaim, megbírálni azt, hogy eme feladatát kis társulatunk miképen oldotta meg. Ha netalán némely dolgokban hiányt fedeztek volna fel, tulajdonítsák azt a kezdet nehézségének, ne pedig a tisztikar vagy az egyes tagok ügybuzgóság hiányának. Meg vagyok győződve s el bennem a remény, hogy ifjú társulatunk hova-tovább mind jobban megközelíti célját s legyőzi és meghódítja rendre azon ellen-szenvezőket is, kiknek szemén még ma is a sötétség hálgyoga ül s nem látják ama irányt, melyet nemzeti nagyságunk emeléséért, a közjólét fejlesztéséért minden igaz honfiunk tiszta szívvel s önzetlenül követni kell.

Mintán a titkári, pénztárosi és leltározó bizottsági jelentések egyletlen mult évi működéséről, anyagi állapotáról részletes felvilágosítást nyújtanak, ezekre nem terjeszkedem ki. De kötelességemnek ismerem kifejezést adni annak, hogy az egylet mellett választott tisztviselőim mindannyian alapszabály szerinti kötelességeiket a legnagyobb odaadással teljesítették s mindent meglettek arra, hogy társulatunk nemes feladatát megvalósíthassa; különösen ki kell emelnem dalkörünk vezetőjét, Rákosi József urat, és Sebők József zene-kör-vezetőnk, kik szép feladatukat minden díj nélkül meghálálhatatlan szorgalommal és kitartással végezték. Ezeknek előrebocsátása után arra kérem Önöket, hogy e zászlót, melyet követni és fenn lobogtatni tiszta kebellet felfogadtunk, soha el ne hagyjuk; ha jönnek megpróbáltatások vagy a félreértés zavaró fellege borítja el a társulatunk működésének szép egét: ne csüggedjünk, hanem kartársi szeretettel és bizalommal tömörüljünk s álljuk útját mindannak, mi céljaink megvalósítása elé akadályt gördít. Egy közös ohajunk van tehát: hogy szeretett társulatunk örökké éljen és virágozzék! Magam és tisztviselőisaim nevében a bennünk helyezett bizalomért forró köszönetemet nyilvánítva, a kézdivásárhelyi kereskedő-íffak társulatának második rendes közgyűlését ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

Külömfélék.

— Tisza Kálmán — diszpolgárnő. Tisza Kálmáné Degenfeld Schomberg Ilona grófnő — miként már említettük — Kézdi-Vásárhely város közönsége diszpolgárnővé választotta. Az erről szóló diszokmányt a miniszterelnöki palotában a napokban adta át egy küldöttség, melynek tagjai voltak: a kézdivásárhelyi jótékony egyletek elnöke báró Szentkereszty Stephanie, báró Szentkereszty Béla országgyűlési képviselő, br. Szentkereszty Ferencz főrendiházi tag s Nagy Gábor pénzügyminiszteri osztálytanácsos. A kegyesen fogadott küldöttség élén Szentkereszty bárónő a következő beszédet intézte a grófnőhez:

„Kegyelmes asszonyunk!

A hál azon érzések egyike, mely mutatkozzék palotában vagy kunyhóban, nyújtson gyémántot, drága gyöngyöt, vagy egyszerű virágot, egyaránt becsesnek nevezhető. — Ezen érzés vezérelte a kézdivásárhelyi képviselőtestületet, midőn a kegyelmes asszonyt e város diszpolgárnőjévé megválasztani bátorzkodott, hogy ezt a legmélyebb hál zálogul szívesen fogadandja azon számtalan jó cselekedeteiért, melyeket a Kézdi-Vásárhelyt létesített háromszékmegyei „Erzsébet-árvaleány-nevelő intézet és Kézdi-Vásárhely városi és vidéki „Rudolf-kórház ügyei iránt tanusítani kegyeskedett. Midőn e város képviselőtestülete minket kért fel, küldöttségileg a kegyelmes asszonynál megjeleni, nekem, mint a jelzett jótékony intézetek elnökének, jutott a kiváló szerencse ezen diszokmány átnyújtása alkalmával mindnyájunknak legbensőbben érzett mély hálját tolmácsolhatni. — Kézdi-Vásárhely összes lakóinak hálája, egyesülve az elhagyott árvák és szenvedő betegek hálakönyveivel, fohászként szállanak az egek Urához s mindnyájan egy szív és lélekkel könyörgünk a kegyelmes asszony,

mint legnagyobb jótővők drága élete s boldogságáért, hogy legyen az minden tekintetben méltó jutalma példaszervi szép életének; szívünk ből ohajtva, hogy a Mindenható sokáig, sokáig boldogan éltesse, mint kitűnő honleányt, nőt, anyát és a szenvedő emberiség jótékony órangyalát, ki — a költő szavai szerint — méltó arra, hogy: »magyar hölgynek« született, mert eme szép és nagy hivatását teljesen betölti. Kérjük: Kézdi-Vásárhely városát, annak jótékony intézeteit és minket további kegyeiben megtartani.“

Tisza Kálmáné láthatólag kellemesen érintve fogadta a megtiszteltetést, s meleg szavakkal mondva köszönetet, kijelentette, hogy miként eddig, úgy ezután is mindig érdeklél kíséri figyelemmel a közművelődés és jótékony-ság terén egyesek vagy testületek által kifejtett tevékenységet s azt örömmel kész pártolni, gyámolítani. A Kézdi-Vásárhely város által nyilvánított eme kitüntetés igen nagybecsűnek tekintti s kívánja, hogy a városnak, mint a kebelében levő intézeteknek, hogy felvirágozzanak s hivatásuknak minél teljesebb mérvben megfelelhessenek.

— Halálozás. Kézdi-Vásárhely város társadalmi életének egyik kiváló nőalakja, Balogh János városi ellenőr és kisegítő takarékpénztári pénztáros neje: Vizi Emma asszony, f. hó 1-én, rohamosan fejlődött tüdőgyulladás következtében, egészen váratlanul elhunyt. Benne egy ritka műveltséggel felruházott, áldott jó lélekkel megáldott kitűnő nő, hitves és anya veszett el, a ki társadalmi finom magatartásával, nemesszívű cselekedeteivel egyaránt kiérdemelte a jók becsülését, igaz szeretetét, s azért emléke fennmarad mind azok szívében, a kik ismerték s vele valaha bármily röviden érintkeztek is. A jó házias nőnek s gondos családanyának ritka erényekkel tündöklő példányképe volt, de e mellett nem volt olyan nemes vagy jótékony cél, melyért lelke egész odaadásával tenni, áldozni ne igyekezett volna. Nagyon soká meg fogja érezni az ő elhunytát különösen a kézdivásárhelyi jótékony nőegylet, melynek a megalakulástól kezdve tagja, alelnöke, tíz év óta fáradhatatlan tevékenységű, buzgó pénztárosa volt s e teendőit ritka lelkiismeretességgel végezte. A nőegylet választmánya külön jelentést adott ki elhunytáról s gyönyörű koszorút helyezett a ravatalra, halála jeléül. Temetése nagy részvét mellett szerdán d. u. 3 órakor történt meg; az összes hatóságok és testületek képviselve voltak a korán elhunyt kedves nő vezérszolgálatánál. Koporsóját számtalan koszorú borította, a melyek közül a következőket sikerült följegyeznünk: 1. „Hű nőnek — Balogh János.“ 2. „Édes anyámnak — János.“ 3. „Hálás leányom Emmának — özv. Vizi Istvánné.“ 4. „Kedves Nővérének — Bánatos fivére Vizi István.“ 5. „Balogh Jánosné emlékének — Bodor Domokos és leánya.“ 6. „Szeretett nagynénénknek — Müller Arthur és Adéle.“ 7. „A jó rokon és barátnénak — Török Bálint és neje Balogh Mari.“ 8. „A szerető testvérnek — Weinholdné Vizi Sarolta.“ 9. „A jó rokon Balogh Jánosnének — Balogh Gyula és neje Nagy Róza.“ 10. „A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet — felejthetetlen szeretett pénztárosának.“ 11. „A felejthetetlen barátnénak — Nagy Dénes és neje Sebesi Róza.“ 12. „Balogh Jánosné Vizi Emmának — a kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár igazgatósa.“ stb. stb. Mély részvétünk kíséri sirjába a boldogultat; legyen örök álma csendes! — A bánatos család gyászjelentése így hangzik:

Álítottak a maguk s számos közeli és távoli rokonok nevében a legnagyobb fájdalommal és keserőséggel jelentik, hogy Balogh Jánosné sz. Vizi Emma életének 47-ik, boldog házasságának 23-ik évében folyó hó 1-én reggeli 7 órakor hosszas betegség után jobb létre szenderült. Az ideváltunk szeretői hű nőt, önfeláldozó édes anyát, hálás gyermeket, forróan szerető testvért és legnemesebb érzelmű rokont, a társadalom egy házias, szép lelkű nőt veszítették, a ki felett elmondhatni a bölcs király eme szavait: »A derék asszony koronája az ő férjének és építi az ő házat.« (Péld. XII. 3.) Hűl tetelei folyó hó 3-án délután 3 órakor a szokott szertartás mellett fognak az anyaföldnek átadni. Emlékezte legyen áldott e földön, lelkének tív az egekben! Kézdi-Vásárhelyt, 1889. ápril 1-én. Balogh János, férje. Balogh János, gyermeke.

Özv. Vizi Istvánné, édes anyja. Testvérei: Vizi Sarolta, férje Weinhold Sámuel belügymin. szám-tiszt s gyermekei. Vizi István kir. fővámzséddő, neje s gyermekei. Néhai Vizi Emilia férje Müller Jenő, fia és unokája. Nagybátyja: Keul József ny. kir. táblai bíró, neje s gyermekei. Keul Károly, neje s gyermekei. Nagynénje: Balogh Anna, férje Szöcs József. Néhai Balogh Mária férje Szöcs Dani ny. h. őrnagy s gyermekei. Balogh Judith özv. Szöcs Mózesné s gyermekei. Nagybátyja: Balogh András s neje. Néhai Balogh Lajos hátramaradt gyermekei. Unokahuga: Császár Mária s férje Szakács János. Unokatestvérei: Balogh Mária, férje Török Bálint s gyermekei. Balogh Gyula s neje.

— Halálozás. Kézdiszentléleki Orbay Mihály márczius 31-én déli 1 órakor néhány napi szenvedés után elhalt. Az elhunyt táblai bírói tisztet viselt, a szabadságharcban pedig mint honvéd hadbíró szolgált hazáját. 84 évet élt. Nyugalma legyen csendes!

— Bánffy György báró országgyűlési képviselő, az erdélyi részek egyik első gavallérja, vasárnap délelőtt Bécsben meghalt. Az ifjú bárót ismerték az egész országban s mindenki becsülte meleg szívét, kitűnő tehetségeit. A magyar zenének, különösen a magyar operettnak, egyik buzgó, szorgalmas művelője volt, s ha másnémet elfoglaltatásai el nem vonják vala kedvenc passziójától, a zenétől, bizonyynyal értékes munkákat hagyott volna hátra. Így is számos népdal, táncdarab és két gazdag zenéjű operett komoly jelentőségű helyet jelölnek ki számára a magyar zenében. A báró csak 31 éves volt. Özvegvet és egy árvát hagyott hátra. Holttestét Kolozsvárt helyezik örök nyugalomra.

— Beküldetett. Ezen becses lap 26-ik számának „Külömfélék“ rovatában a helybeli ev. ref. egyház közgyűlésének lefolyásáról írt tudósításban az áll, hogy főgondnoknak egyhangulag megválasztattam. Tudósító tévedésben volt, mert a közgyűlés csakis az említett gyűlésre helyettesített főgondnokul, minthogy a fennálló törvények értelmében közgyűlést főgondnok nélkül tartani nem lehet. Különben is püspöki felügyelet alatt álló egyházközség részére hármas jelölés után a kerületi közgyűlés van hivatva főgondnokot választani. Tudósító által nekem számtalán pávatollakat nem fogadom el. Baló László.

— Magyar iparos-küldöttség Kossuthnál. A mult nyáron Veszprémben az odaváló százas ifjuság zászlószentelési ünnepén nagy számmal gyűltek össze az ország minden részéből iparosok, s az ez alkalommal rendezett lakomán elhatározták, hogy Kossuthhoz, mint a magyar ipar megteremtőjéhez, küldöttséget menesztenek. Ezt a tervet meg is valósították, s közelebből több magyar iparosból álló küldöttség utazott el Turinba, hogy látogatást tegyen Kossuthnál. Mikor a Ráth Károly vezetése alatt levő küldöttség Turinba ért, Kossuth gyöngélgő állapotban volt. Karos székében pihenve fogadta a magyar iparosokat és rendkívül megható volt a jelenet, mikor a küldöttség szónoka a magyar ipar megteremtőjét üdvözölve, abbéli ohaját fejezte ki, hogy vajha Kossuth visszajőne mielőbb Magyarországra. Kossuth igen barátságos volt látogatóival szemben, könnyezve bucsúzott el tőlük, s egészen érzékenyülve utalt agg korára s arra, hogy az ő napjai már meg vannak számlálva. Mindamellott, hogy kissé gyöngélgedik, Kossuth Lajos egészségi állapota nem ad semmi okot az aggodalomra.

— Jubiláris iparkiallítás eszméjével foglalkoznak az országos iparegyesület kebelében. Egy e tárgyban beadott indítvány ugyanis azt célozza, hogy 1891-ben, vagyis az országos iparegyesület ötvenéves fennállása alkalmából az egyesület jubiláris kiállítást rendezzen. A beadott indítvány szerint a kiállítás főcélja az volna, hogy a magyar iparnak az utolsó ötven év alatt tanusított haladását visszatekintőleg is föltüntesse s bizonyos irányban jelezze az iparegyesület közrehatását hazai iparunk fokozatos fejlesztésére. A Kossuth által alapított és a nemzet legjobbjai által támogatott iparegyesület 1841-ben, első alakuló közgyűlésén egy kiállítás megtartását határozta el, hogy tudomást szerezzen a hazai ipar általános képéről, s megállapítsa az annak fejlesztése érdekében szükséges teendőket. Mint egy természetesnek látszik tehát, hogy az iparegyesület 50 éves működését ugyancsak iparkiallítás zárja be, mely lehetőleg történeti fejleményeinek fontosabb mozzanataiban tüntesse föl iparunk félszázados haladását. Ezért a kiállítás kizárólag az iparra terjedne ki. A kiállítás lehetőleg arra a mintára tervezetné, mint a mult évi jubiláris kiállítás, mely tudvalevőleg 200,000 forintot jövedelmezett az alsóausztriai iparegyesületnek. Az orsz. iparegyesület igazgatósága a legközelebbi napokban rendkívüli ülésben határoz az indítvány fölött.

— A brassói gőztramvay ügyében szombaton határozott a város képviselőtestülete. 40 szóval 33 ellenében kimondotta a képviselő, hogy a gőztramvay nem engedtetik be a belvárosba, hanem az alsó sétátér előtt álljon meg. E szerint a tramvay nem megy fel a klastrom-kapun, hanem Ó-Brassóból jöve, az alsó sétátér mellett vonul el s így le Bolonyába.

— A nagy keleti utazásra a bejelentési határidő április 10-ére halasztatott. Ez lesz a legvégső terminus. Jelentkezéseket elfogad a brassói kereskedelmi és iparegyesület.

— Pályázat a Ludovika Akadémia alapítványi helyeire. A hivatalos lap közli, hogy az 1883-ik évi XXXIV. t.-cz. 2-ik szakasza értelmében, a m. kir. honvédségi Ludovika akadémiában felállított „tényleges állománybeli tisztképző tanfolyamra” az 1889–90-iki tanévre hatvan önkéntesen jelentkező oly ifjú vétetik fel, a ki még nem lépett be a hadkötelese korbá. A tényleges állománybeli tisztképző tanfolyam négy évre terjed és ehhez képest négy évfolyamból áll. Mindenik évfolyam két párhuzamos osztályt foglal magában. Az 1889–90-iki iskolai év kezdetével 9 kincstári, 15 részint félfizetési, részint egész fizetési, és 36 magán alapítványi hely fog a tényleges állománybeli tisztképző tanfolyam első osztályában betölteni. A többi tanfolyamokba való felvételnek helye nincsen. Az említett 15 félfizetési, illetőleg egész fizetési helyekre, valamint a 9 egészen díjmentes kincstári helyre ezennel nyilvános pályázat nyitattik, a 36 alapítványi hely pedig a jogosult felek bemutatása folytán lesz betöltendő. Ezen helyekre kizárólag a magyar korona országában hon-illetékes állampolgárok fiai pályázhatnak.

RÖVID HIREK.

Kentucky amerikai tartomány Páris nevű városának methodista templomában nagy vihangzás volt a napokban a hívek közt. Isteni tisztelet alatt a négerék szóváltásba elegyedtek egymással s nemcsak a tettelegességekre vetemedtek. A feketék egymásra lövöldöztek. Sokan megsebesültek. — Münchenben márcz. 28-án Manderle Henrik polytechnikumi tanár leugrott az emelétről és szörnyet halt. Tettét nagyfokú idegességben követte el. — Nihilista nyomdát foglaltak le Jonov lengyel városban. Sok elfogatás történt. A varsói cenzura az összes lengyel újságoknak megtiltotta, hogy az esetről bármit is irjanak. — A pozsonyi vámházban a napokban egy regényt konfiskáltak, mely a meyerlingi katasztrófát tárgyalja. — Nemzeti kör czim alatt a fővárosi írók és művészek új társaságot alakítván fáradoznak, melynek csakis igazán írók és művészek lehetnek tagjai. — A bécsi anatómiai intézetben a napokban Della-Rosa dr. vizet akart inni s e helyett egy vizes pohárban levő szublimát-oldatot ivott. A mérgezés tünetei azonnal mutatkoztak, de hihető, hogy sikerülni fog életét megmenteni. — Az Eiffel-torony tulajdonosa részvénytársaságnak adja át az óriási tornyot jövedelmezővé tétele czéljából. — Japán ez évi február 11-én lépett az alkotmányos államok sorába. Alkotmánya teljesen európai mintára van készítve.

Katasztrófák a tengeren.

Két óriási katasztrófa hírt hozta szombaton a táviró. Az egyik lenn messze délen a Szamoa szigetek környékén történt és az eddigi hírek szerint 146 ember életébe került; a másik pedig fenn az északi tengeren játszódott le s áldozatainak száma még ismeretlen.

A katasztrófákról a következő táviratok értesítenek:

Auckland, márcz. 30. E hó 16-án és 17-ikén a Szamoa-szigeteken iszonyú vihar dühöngött. A vihar az „Adler”, „Olga” és „Eber” nevű német, s a „Trenton”, „Vandalia” és „Nipsic” nevű amerikai hadihajókat zátonyra hajtotta, úgy hogy mind a hat hajó teljesen elpusztult. Négy amerikai tiszt és 46 amerikai matróz, kilencz német tiszt és 87 német matróz a habokban lelte halálát. A német hajók közül az „Olga” nevű cirkáló hajó volt a legnagyobb 12 ágyúval és 267 főnyi legénységgel. Az „Adler” és az „Eber” szintén cirkáló hajók, az előbbi 4 ágyúval és 128 emberrel, az utóbbi 3 ágyúval és 87 emberrel. Az „Olga” legénysége megmenekült. Az amerikai hajók 30 embert vesztek. Az „Eber”-ről 70, az „Adler”-ről 20 ember veszett a tengerbe.

Ostende, márcz. 30. A „Flandriai grófnő” nevű postagőzös Dowerbe ment tegnap az Északi tengeren s összeütközött a „Henriette hercegnő” nevű belga postagőzőssel, mely utban volt Ostende felé. Az előbbi hajó kázanja fölrobbant s a hajó elsüllyedt. A kapitány, 14 matróz és az utasok nagy része a habokban lelte halálát s az Angolországba szánt postaküldemények elvesztek. Az utóbbi hajó sérülései kisebb mérvűek, úgy hogy a hajó hajnali 2 órakor érkezett meg Ostendébe. Bonaparte Jeromos herceg, ki az elsüllyedt hajón utazott, megmenekült.

*

A szamoai katasztrófa előzményeiről a következőket írhatjuk:

Németország és az Egyesült-Államok hajórajai hetek óta talpig fegyverben néznek egymással farkasszemet a Szamoa-szigetek közelében, melynek birására törekedtek mind a ketten.

Szamoának volt egy királya, a ki azon néptörzsek közül való, a kik a mezelen testikön viselt frakk mellett még selyem klakkot is viselnek, jeléül a civilizációznak. Ez a király — kit különben Malietopának hívnak — sehogyan sem volt inyére Knapp német alkoniznak, a ki egyszerűen kinevezett egy másik hasonzorú Dame-sse nevű királyt. Malietopa ezt az önkényes eljárását arra használta fel ürügyül, hogy fellázadt a németek ellen. John Klein amerikai konzul által felbuztatva és támogatva, a németek által detronizált félmeztelen király Apiától, Szamoa fővárostól csaknem a Mangrove erdők közelében sikra szállott a németekkel, a kik ezuttal érzékeny veszteséget szenvedtek. Két német tiszt és ötven német tengerész-katona lelte halálát az ütközésben. Erre a németek hangosan követelték az Üniótól John Klein kiadatását, a ki azonban elég eszélyes volt s észrevétlenül eltűnt. A washingtoni követiégi hivatal, mely eleinte nagyon hideg magatartást tanusított az egész ügyben, később, mikor Harrison republikánus modora kezdte előre vetni az árnyékát, a lábára állt, és az amerikai érdekek védelmére elküldte a Csendes-tenger vizére a „Vadalin” és a „Nipsic” nevű cirkáló hajókat. A „Trenton” nevű cirkálóhajó már egy is Apiá előtt horgonyozván, az egyenlő a két állam hajóira közt helyre volt állítva, a mennyiben német részről az „Olga”, „Adler” és „Eber” nevű cirkálóhajók álltak Apiá előtt.

Több nap óta állt így egymással szemben a két hajóraj, s a mindkét részen uralkodó ingerült hangulat nagyon lehetővé tette, hogy rövid idő alatt megújuljon a farkasszemet nézés és elvégre is hajba kapnak. Ekkor történt az „untoward event” — a szamoai katasztrófa, melyet azonban nem emberek, hanem főkészített elemek idéztek elő. Óriási ciklon kerekedett és torony magasra felkörücsölte a Csendes tenger hullámain, melyek rávetették a hajókat a szigetet környező korallsziklára, a hol úgy az amerikai, mint a német hajók izzé-porrá zúzódtak.

A német hajók pusztulása rendkívül lehangolta Németország lakosságát.

Közgazdaság.

Hogyan osszuk be a konyhakertet, hogy legjobban kihasználhassuk? A konyhakert berendezésénél különösen arra kell tekintettel lennünk, hogy azokat a növényeket, melyeknek fejlődése egész nyarat igénybe vesz, mint például a petrezselyem, sárgarépa, paszternák, zeller, ugorka, dinnye, tök, paradicsom, paprika és a kései káposztafélék, külön helyezzük, hogy a rövid életű vagy korán érő növényeink együtt lehessenek. Ezzel nemcsak a munkát könnyítjük meg, hanem a talajjavítás tekintetéből is sokkal előnyösebb az ily beosztás. Rövid életű, korán érő növények ezek: mogoróhagyma, foghagyma, vöröshagyma, korai borsó, korai bab, hónapos és nyári retek, labodar, korai káposztafélék, u. m. kalaráb, kel, a káposzta és karfiol, ha kitelelt erős plántáit korán kiültetjük, szintén június végéig kifejlődik s a fentnevezett korán érő növények helyére ismét egyebet ültethetünk, mint pl. téli savanyításra való ugorkát, téli karfiolt, kalarábót, kelt, borsó és babféléket. Téli retek, laboda és galambóca tél alá csak a vöröshagyma után vetendő, ez a korán érők közt legkésőbbben kerül ki a földből és spenátot csakis szeptember elején kell vetni, mert a korábbi vetés magba nő. Saláta- és retekfélék, a hely megtakarítása végett, a karfiol, káposzta és zeller közé és az ugorkás ágyak széleire ültetendők, mert gyorsan fejlődnek s mire ott alkalmatlanná válnának, akkorára elfogyaszthatjuk. Ha egész nyáron át fejtes salátát akarunk enni, úgy a plántának soha sem szabad kifogni. A káposzta-féléknek június ültetéséhez a magot június elején vetjük el, de augusztus elején is lehet még káposztaféléket ültetni, salátát egész szeptemberig, de azt már igen jól kell ápolnunk, s október elején ablak alá rakjuk, ha jól szellőztetjük, eltart karácsonyig. Attól azonban óvakodjunk, hogy egy helyre kétszer egyfélélt ültessünk egy évben.

A kerti gyepek helyek ápolása. Igen kellemetlenül hat a szemre a kerten olyan gyepek hely, melynek pázsitja egyenetlen, tisztátalan, ellenben a jól ápolott szép pázsit legszebb dísz a kertnek. Azért a kerti gyepek helyek ápolását már jókor tavasszal meg kell kezdeni. A mint a föld a téli fagytól felengedett, azonnal hozzá kell látni a gereblyezéshez, a földhányásokat, vakondtúrásokat szét kell hányni s el kell egyengetni, a mohát a nedves árnyas helyekről vasgereblyével, nagy területeken boronával kitépjük s eltávolítjuk; s

a vakondtúrások helyére hamut és kormot hintünk. Az üres, kopasz helyeket alkalmas fűmákkal keveréssel vetjük be; az utak széleit szépen levágjuk.

Mikor trágázzuk a gyümölcsfákat? E kérdést illető nézetek nagyon eltérők, de a növénytani ismeretek alapján igen világosan adható meg a válasz, mely így hangzik: Ha azt akarjuk, hogy minél erősebb fa fejlődjék, akkor tavasszal és nyáron kell trágázni, de a tápanyagok minél nagyobb mérvű lerakódása czéljából vagyis a gyümölcs-termés előmozdítása végett augusztusban és szeptemberben.

207-ik közlemény

a háromszékmegegyi „Erzsébet” árvanevelő intézet javára Közézs közszeg lakosai által tett szíves adakozásokról.

Gyárfás István, Vagingerné 10—10 kr. Nagy Áron, Tokos József, Szűcs Józsefné, Bocz Ezi, Benedek Dénes, Szűcs Sámuel, Benedek András, Gyöngyi Lajos, Demeter János, Sebestyén Gyula, Tokos József, Bocz Sándor, Bocz Mánuel, Balázs Pál, Balázs Béla, Benedek Dénes, Egető Sándorné, Nagy István, Gáll András, Cseke Sándor, Egető József, Guzs József, Bocz Andrásné, Nagy Károlyné, Zaja Józsefné, Karaj István 1—1 liter, Benedek András, Bocz Áron, id. Gáspár István, Benkő Salamon, Benedek Lajos, Nagy Áron 2—2 liter, Móricz József 3 liter, Bocz Elek 4 liter, Dávid József 5 liter rozs. Katona Sámuel, Zaja Jánosné 2—2 cső, Carkas János, Benedek Imréné, Benedek Imréné, Benedek Lajos, Máté Lajosné, Bocz Ádám, Molnár József, Borbáti Lili 4—4 cső, Benkő Lajos 3 cső, Sebestyén István, Katona Mózes, Nagy György, Babó Rebeka, Benedek Mihály, Gyöngye András 6—6 cső, Benkő Sándor, Bányai János, Gáll György, id. Benedek Dénes 8—8 cső, Szűcs Sámuelné, Beke Dénes 10—10 cső, Sebestyén Gedeon, Zsigmond Józsefné 1—1 liter, Pap György 2 liter törökbuza, Benedek Józsefné, Kovács Gergely 4—4 kr. Deák Albert, Gedeoné, Zakariás Frida, Sebestyén Károly, Zakariás István 10—10 kr. N. János 50 kr. Karaj István, Nagy Lajosné, Bujár János, Egető József, Bojár Egető József, Egető József, Bocz Mihály, Egető Lajos, Nagy Mihályné, Benedek Áron, Csiki István, Csiki József, Csiki Sándor, Santa Mikuláné, Beke István, Róza György, Benkő Sámuelné, Borbándi Lajos, Handré György, Benedek András, Dávid Lajos, Bagotai László, Szébeni Dávid, Katona Dénes, Katona Lajosné, Nagy Ádámné, Sebestyén Sándorné, Kovács József, Sebestyén Áronné, Szűcs Lajosné, Benkő Sándor, Porcsolt Miklós, Jáné József, Rácz József, Kis Sámuel 1—1 liter, Kis Mózesné 2 l., Zsigmond Ferencz 20 liter rozs. Akácósz Bálint, Demeter József, Timár János, Erdő József 2—2 cső, Terenát Ádám, Szabó Ferencz 3—3 cső, Sebestyén József 4 cső, Sas István, Biró József 5—5 cső, Babotai Mózes, Nagy Józsefné, Egető Jánosné 6—6 cső, Sebestyén Józsefné 8 cső, Szűcs Istvánné 4 cső, Nagy Károlyné, Csint Istvánné 10—10 cső, Kis Jánosné 1 liter, Sebestyén Jakab 2 liter törökbuza.

Fogadják a neves szívi adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhely, 1889. ápril 2.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Székely Málvin,
jegyző.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Sz. 123—1889.

v. h.

Árverési hirdetés.

Alólírt kir. bírósági végrehajtó a kézdí-vásárhelyi tekintetes kir. járásbírósnak 1889-ik évi 738. szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré teszi, miszerint végrehajtató budapesti Hász Adolf cégnek 1500 frt o. é. követelése s járulékaik iránt végrehajtást szenvedő hatolykai Mike Károly és nejétől kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt 1449 frtra becsült ingóságok, u. m. 200 öl hántott cserehéj, egy tehénbival, egy szürke 2 éves kanczacsikó, két tulok (3 és 4 éves), 46 drb anyajuh, egy tehénbival 65 frt, nyilvános bírói árverezésen középpénzért el fognak adni, minek Hatolykán a helyszínen leendő eszközzésére 1889-ik évi április hó 20-ik napjának d. u. 1 órája tüzetik ki, mely árverésre a vevők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érdekllett ingóságok emez árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 180. §-a szerint, szükség esetében becsáron alól is eladatni fognak; a lefoglalt ingóságok netaláni elsőbbségi igénylői pedig figyelmeztetnek, hogy jogaikat alólírt kir. bir. végrehajtónál és az árverés napján a helyszínen az árverezés kezdetéig szabályszerűen érvényesítsék, mert különben igényeik későbbben figyelmen kívül fognak hagyatni.

Kelt Kézdi-Vásárhelytől, 1889-ik évi április hó 3-án.

Kakutsi Ádám,
kir. bir. végrehajtó.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytől.